

ТАРИФНА ПОЛІТИКА ВЛАДИ І ЇЇ СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ

12 травня 2016 р. відбулось засідання робочої групи з питань підготовки пропозицій щодо мінімізації негативного впливу підвищення цін (тарифів) на населення при Комітеті з питань соціальної та гуманітарної політики Національної тристоронньої соціально-економічної ради.

Головував на засіданні робочої групи голова Комітету, голова Профспілки працівників НАН України Широков А.пІ.

На порядку денному розглядались наступні питання:

1. Підвищення ціни на природний газ. Причини, обґрунтованість.
2. Про зміни тарифів на послуги житлово-комунального господарства (централізоване опалення та централізоване постачання гарячої води, інші послуги).
3. Заходи щодо мінімізації негативного впливу підвищення цін (тарифів) на населення.

По першому питанню.

Згідно Закону України «Про ринок природного газу» з 1 жовтня 2015 р. НКРЕКП втратила повноваження щодо забезпечення проведення цінової політики на ринку природного газу (в частині встановлення цін на природний газ для споживачів України). Постановою КМУ від 01.10.2015 р. №758 «Про затвердження Положення про покладання спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу (відносини у перехідний період)» повноваження щодо встановлення роздрібних цін на природний газ для забезпечення потреб населення покладаються на суб'єктів ринку природного газу.

Свою позицію щодо встановлення єдиної ринкової ціни за газ, як для побутових споживачів так і для бюджетних установ і організацій, Уряд пояснює бажанням подолати корупційні схеми, що існують на ринку газу (згідно з експертними даними за роки незалежності із зазначеного сектору економіки незаконними шляхами було виведено близько 32 млрд. дол.). З іншого боку, вирівнювання ціни на газ для державних і приватних газових компаній, а до цього часу ціна на газ для державних була вдвічі нижчою, надасть можливість подальшого розвитку державних підприємств енергетичної галузі та їх модернізації.

Логіка дій урядовців нібито є доцільною. Однак, всупереч Конституції України, якою чітко визначено, що надра країни є власністю українського народу, інтереси пересічного громадянина у цьому питанні не враховані.

Учасники засідання вирішили направити звернення до Першого віце-прем'єр – міністра - Міністра економічного розвитку і торгівлі України С. Кубіва з проханням надати інформацію робочій групі щодо балансу видобутого-спожитого газу в Україні за типами видобувачів-споживачів та пов'язаними з цим фінансовими показниками, обрахунки, які підтверджують

відповідність порядку розрахунку цін на газ, тарифів на електроенергію і тепло нормам ст.12 Закону України «Про ціни та ціноутворення» в частині економічної обґрунтованості державних регульованих цін, а також сприяти делегуванню до складу робочої групи представника Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, в компетенції якого знаходяться порушені питання.

По другому питанню.

Представник департаменту із регулювання відносин у сфері теплопостачання НКРЕКП поінформувала про прогнозні тарифи на теплову енергію для потреб населення, їх структуру та причини зростання тарифів на теплову енергію, послуги з централізованого опалення та централізованого постачання гарячої води.

Присутні зазначили, що встановлення нової ціни на газ потягне за собою підвищення тарифів на опалення і гарячу воду в 1,8 - 2,5 рази. В кінцевому результаті це призведе до подальшого зубожіння громадян України та посилення соціальної напруги у суспільстві. Мільйони українських сімей потраплять у пастку непомірного збільшення витрат на житлово-комунальні послуги.

Вирішили: Направити запит до Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг щодо надання довідкової інформації про розрахунок тарифів на тепло- та водопостачання, а також кон'юктури ринку за суб'єктивним складом (ліцензіати та не ліцензіати).

По третьому питанню:

Відповідальний працівник Міністерства соціальної політики України поінформував про діючу програму надання житлових субсидій малозабезпеченим верствам населення та механізми забезпечення соціального захисту населення в умовах підвищення цін і тарифів на житлово-комунальні послуги.

При обговоренні цього питання було зазначено, що скористатися цим правом можуть лише малозабезпечені верстви населення. Кваліфіковані працівники, службовці, науковці – так званий середній клас із доходом на одного члена сім'ї 4-5 тис. грн. попадуть під прес значного підвищення плати за житлово-комунальні послуги та енергоносії, особливо в період опалювального сезону. Кошти споживчого кошику підуть лише на оплату компослуг та харчування.

Тому профспілки рішуче виступають за збалансований підхід: зростанню цін і тарифів має бути протипоставлена ефективна політика адекватного підвищення зарплат, пенсій, соціальних виплат. Причому синхронно в часі і за розмірами, так, щоб не допустити зниження життєвого рівня, за яким українці й так вже найбільш в Європі. Необхідно також встановити реальний прожитковий мінімум, який би відповідав

існуючим ціновим параметрам на товари і послуги, а це означає його підвищення принаймні вдвічі.

Окрім того, варто зберегти диференційовану плату за газ в залежності від обсягів його споживання.

Вирішили:

1. Рекомендувати Міністерству соціальної політики України провести консультації з представниками експертного та наукового середовища для вироблення додаткових до субсидій механізмів мінімізації негативного впливу на населення підвищення цін (тарифів) на газ та послуги ЖКГ.

2. Рекомендувати Мінсоцполітики України до 1 серпня 2016 р. підготувати від Уряду законодавчі пропозиції щодо збільшення заробітної плати у виробничих та бюджетних галузях з метою компенсації сім'ям, що не мають змоги скористатися житловими субсидіями, втрат від подорожчання товарів та послуг, у т.ч. багатократного збільшення вартості житлово-комунальних послуг та енергоносіїв, а також передбачити відповідні бюджетні видатки, починаючи з 2017 р.

3. З метою мінімізації негативного впливу підвищення тарифів на життєвий рівень населення, стимулювання енергозбереження та попередження зловживань монопольним становищем з боку постачальників енергоносіїв, рекомендувати Міністерству соціальної політики України:

- внести зміни до порядку та форми призначення субсидій, а саме запровадити спеціальні рахунки для перерахування суми субсидій кожному домогосподарству (квазімонетизація). Кошти цих субсидій (безготівково) можуть бути використані домогосподарством лише на цільові призначення – оплати послуг ЖКП та заходи щодо енергозбереження у домівках;

- зважаючи на значне поширення тіньового сектору зайнятості, з метою мінімізації зловживань при отриманні субсидій та їх справедливого розподілу, пропонується удосконалити систему контролю при призначенні субсидій.

4. Рекомендувати Міністерству регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства разом з Міністерством енергетики та вугільної промисловості більш активно впроваджувати заходи з енергозбереження на всіх рівнях (домогосподарств окремих житлових будинків, мікрорайонів, постачальників енергії) з використанням стимулюючих механізмів та системи штрафних санкцій.

5. Рекомендувати Міністерству соціальної політики України та Міністерству фінансів України формувати державну політику доходів таким чином, щоб забезпечити працююче населення від ризиків потрапляння у категорію претендентів на отримання субсидій, зокрема шляхом підвищення розміру мінімальної заробітної плати з метою її приведення у відповідність з реальним розміром прожиткового мінімуму, який має забезпечити можливість громадянам сплачувати житлово-комунальні послуги хоча б за мінімальними стандартами споживання.